

PYTANIA I ODPOWIEDZI DOTYCZĄCE WYROBÓW BUDOWLANYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU *

1. Kiedy wyrób może być uznany za wyrób budowlany ?

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy o wyrobach budowlanych poprzez pojęcie wyrobu budowlanego należy rozumieć rzecz ruchomą, bez względu na stopień jej przetworzenia, przeznaczoną do obrotu, wytworzoną w celu zastosowania w sposób trwały w obiekcie budowlanym, wprowadzaną do obrotu jako wyrób pojedynczy lub jako zestaw wyrobów do stosowania we wzajemnym połączeniu stanowiącym integralną całość użytkową i mającą wpływ na spełnienie wymagań podstawowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisami ustawy o wyrobach budowlanych, określenia tego, czy dany wyrób jest uznany za budowlany i tym samym wymaga oznakowania, trzeba szukać w odpowiednim wykazie, a konkretnie - w obwieszczeniu Ministra Infrastruktury z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie wykazu mandatów udzielonych przez Komisję Europejską na opracowanie europejskich norm zharmonizowanych oraz wytycznych do europejskich aprobat technicznych, wraz z zakresem przedmiotowym tych mandatów (M.P. Nr 32, poz. 571) wydany na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy.

Powyższe oznacza, że rygorom ww. ustawy podlegają wyłącznie wyroby budowlane, które określone zostały w przedmiotowym obwieszczeniu.

2. Jaki podmiot jest traktowany jako producent wyrobu budowlanego i kiedy powinien upoważnionego przedstawiciela?

Zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy o wyrobach budowlanych przez producenta należy rozumieć także upoważnionego przedstawiciela producenta. Natomiast zgodnie z art. 5 pkt 5 ustawy o systemie oceny zgodności upoważnionym przedstawicielem jest osoba fizyczna lub prawna mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Unii Europejskiej, wyznaczona przez producenta do działania w jego imieniu.

Powyższe oznacza, że producent, który posiada siedzibę na terenie Unii Europejskiej i produkuje wyroby oznaczone znakiem CE, nie musi mieć upoważnionego przedstawiciela na terytorium Polski. Natomiast producent, który nie posiada siedziby na terenie Unii Europejskiej i produkuje wyroby oznaczone znakiem CE, musi mieć upoważnionego przedstawiciela na terytorium Wspólnoty.

*Wybór i skróty dokonane przez CNBOP

Źródło - Główny Urząd Nadzoru Budowlanego

Natomiast zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy *o wyrobach budowlanych*, oznakowanie wyrobu budowlanego znakiem budowlanym jest dopuszczalne, jeżeli producent, mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonał oceny zgodności i wydał, na swoją wyłączną odpowiedzialność, krajową deklarację zgodności z Polską Normą wyrobu albo aprobatą techniczną.

Powyższe oznacza, że producent, który posiada siedzibę na terenie Polski i produkuje wyroby oznaczone znakiem B, nie musi mieć upoważnionego przedstawiciela na terytorium Polski. Natomiast producent, który nie posiada siedziby na terenie Polski i produkuje wyroby oznaczone znakiem B, musi mieć upoważnionego przedstawiciela na terytorium Polski.

3. Jakie wymagania musi spełniać wyrób budowlany, aby był dopuszczony do jednostkowego zastosowania w obiekcie budowlanym ?

Zgodnie art. 10 ust. 1 ustawy *o wyrobach budowlanych*, dopuszczone do jednostkowego zastosowania w obiekcie budowlanym są wyroby budowlane wykonane według indywidualnej dokumentacji technicznej, sporządzonej przez projektanta obiektu lub z nim uzgodnionej, dla których producent wydał oświadczenie, że zapewniono zgodność wyrobu budowlanego z tą dokumentacją oraz z przepisami. Natomiast indywidualna dokumentacja techniczna, o której mowa powyżej, powinna zawierać opis rozwiązania konstrukcyjnego, charakterystykę materiałową i informację dotyczącą projektowanych właściwości użytkowych wyrobu budowlanego oraz określać warunki jego zastosowania w danym obiekcie budowlanym, a także, w miarę potrzeb, instrukcję obsługi i eksploatacji (art. 10 ust. 2).

Oświadczenie producenta powinno zawierać: nazwę i adres wydającego oświadczenie, nazwę wyrobu budowlanego i miejsce jego wytworzenia, identyfikację dokumentacji technicznej, stwierdzenie zgodności wyrobu budowlanego z dokumentacją techniczną oraz przepisami, adres obiektu budowlanego (budowy), w którym wyrób budowlany ma być zastosowany, miejsce i datę wydania oraz podpis wydającego oświadczenie (art. 10 ust. 3).

Przepis powyższy znajduje zastosowanie w szczególnych przypadkach, a mianowicie jeśli istnieje konieczność jednorazowego zaprojektowania, wykonania i zastosowania nietypowego elementu - na przykład: obiekt w którym wyrób ma być zastosowany jest zabytkowy, lub obiekt w którym wyrób na być zastosowany ma nietypowe gabaryty (np. hala produkcyjna).

4. Kto to jest upoważniony przedstawiciel producenta i jaką formę powinno mieć takie upoważnienie?

W art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o wyrobach budowlanych* (Dz.U. Nr 92, poz.881), podano, że ilekroć w ustawie jest mowa o producencie, należy przez to rozumieć także upoważnionego przedstawiciela producenta.

Stosownie do definicji podanej w art. 5 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności* (Dz.U. z 2004 r. Nr 204, poz.2087), upoważnionym przedstawicielem jest osoba fizyczna lub prawna mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Unii Europejskiej, wyznaczona przez producenta do działania w jego imieniu. W przywołanych przepisach, forma tego upoważnienia nie jest regulowana, tak więc mają tu zastosowanie przepisy ogólne Kodeksu Cywilnego.

Udzielone przez producenta upoważnienie powinno mieć jednak formę pisemną i powinno podawać zakres udzielonego upoważnienia, w którym powinny być podane obowiązki kontrolowanego producenta wobec kontrolującego, wymienione w art.18 ustawy *o wyrobach budowlanych*.

5. Czy wyroby budowlane dopuszczone do obrotu na rynku europejskim (UE) mogą być wprowadzane do obrotu na rynek krajowy?

Na rynek krajowy mogą być wprowadzane bez przeszkód (dodatkowych procedur dopuszczenia) wyroby budowlane oznakowane CE. Wyroby bez takiego oznakowania, jeżeli podlegają ustawie *o wyrobach budowlanych*, muszą zostać oznakowane znakiem budowlanym B - oczywiście po spełnieniu przez producenta określonych warunków.

6. Czy producent spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) może wprowadzać wyroby budowlane na rynek europejski i na jakich zasadach?

Producent z dowolnego kraju może wprowadzać wyroby budowlane na rynek UE, pod warunkiem oznakowania go CE (pod rygorami spełnienia warunków oznakowania). Jeżeli wyrób nie jest oznakowany CE to może być sprowadzany na rynki poszczególnych krajów zgodnie z wymaganiami krajowych systemów (np. w Polsce oznakowanie znakiem budowlanym B).

7. Czy są wyroby budowlane, które muszą być obowiązkowo oznakowane CE, aby mogły być wprowadzone do obrotu na rynek w Polsce?

Zgodnie z przepisami obowiązującymi obecnie, nie ma wyrobów objętych takim obowiązkiem. Obowiązek taki powstanie z chwilą wydania przez Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w drodze rozporządzenia, wykazu norm zharmonizowanych i wytycznych do europejskich aprobat technicznych Europejskiej Organizacji ds. Aprobac Technicznych (EOTA), których zakres przedmiotowy obejmie wyroby budowlane, podlegające obowiązkowi oznakowania CE (art. 5 ust. 4 ustawy *o wyrobach budowlanych*).

8. Czy producent wyrobów budowlanych ma obowiązek udostępniania klientowi, na jego żądanie aprobat technicznych na produkowane przez siebie wyroby budowlane?

Producent nie ma obowiązku udostępniania klientowi na jego żądanie aprobat technicznych na produkowane przez siebie wyroby budowlane.

9. Kiedy wyrób budowlany może być wprowadzony do obrotu i nadaje się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych ?

Zgodnie z generalną zasadą wyrażoną w art. 4 ustawy *o wyrobach budowlanych*, wyrób budowlany może być wprowadzony do obrotu, jeżeli nadaje się do stosowania przy

wykonywaniu robót budowlanych, w zakresie odpowiadającym jego właściwościom użytkowym i przeznaczeniu, to jest ma właściwości użytkowe umożliwiające prawidłowo zaprojektowanym i wykonanym obiektom budowlanym, w których ma być zastosowany w sposób trwały, spełnienie wymagań podstawowych.

Natomiast zasady wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych określa art. 5 ust. 1 przedmiotowej ustawy. Zgodnie z tym przepisem, wyrób budowlany nadaje się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych, jeżeli jest:

- 1) oznakowany CE, co oznacza, że dokonano oceny jego zgodności z normą zharmonizowaną albo europejską aprobatą techniczną bądź krajową specyfikacją techniczną państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, uznaną przez Komisję Europejską za zgodną z wymaganiami podstawowymi albo
- 2) umieszczony w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia i bezpieczeństwa, dla których producent wydał deklarację zgodności z uznanymi regułami sztuki budowlanej, albo
- 3) oznakowany, z zastrzeżeniem ust. 4, znakiem budowlanym, którego wzór określa załącznik nr 1 do niniejszej ustawy.

Przepis ten wprowadza generalną zasadę umożliwiającą producentowi dokonanie wyboru wprowadzenia wyrobów do obrotu w oparciu o system europejski lub w oparciu o system krajowy, o ile wyroby te przeznaczone są wyłącznie na rynek polski. Powyższe oznacza, że producenci wyrobów budowlanych mogą wprowadzać przedmiotowe wyroby na rynek polski w oparciu o system europejski lub w oparciu o system krajowy. Natomiast wyroby takie mogą być wprowadzone na rynek europejski jedynie w oparciu o system europejski.

10. Kiedy z punktu widzenia prawa wyrób budowlany jest traktowany jako wyrób wprowadzony do obrotu?

Zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności*, poprzez pojęcie wprowadzenia do obrotu należy rozumieć przekazanie po raz pierwszy wyrobu użytkownikowi, konsumentowi bądź sprzedawcy przez producenta, jego upoważnionego przedstawiciela lub importera.

11. Jeżeli wyrób budowlany został oznakowany CE na podstawie dokonania oceny jego zgodności z krajową specyfikacją techniczną państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego - czy może być on stosowany w naszym kraju?

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o wyrobach budowlanych, wyrób budowlany nadaje się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych, jeżeli jest oznakowany CE,

co oznacza, że dokonano oceny jego zgodności z normą zharmonizowaną albo europejską aprobatą techniczną **bądź krajową specyfikacją techniczną państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, uznaną przez Komisję Europejską za zgodną z wymaganiami podstawowymi.**

12. Czy producent spoza EOG może wprowadzać wyroby budowlane na rynek europejski i na jakich zasadach?

Wyroby budowlane mogą być wprowadzane na rynek europejski zgodnie z systemem europejskim, określonym w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz. 881) oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. Nr 195, poz. 2011), wydanym na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Zgodnie z ww. przepisami, aby wyrób budowlany mógł być wprowadzony do obrotu, producent wyrobu lub jego upoważniony przedstawiciel prowadzący działalność na terenie Wspólnoty Europejskiej, obowiązany jest przeprowadzić ocenę zgodności wyrobu z europejską specyfikacją techniczną wyrobu (europejską normą zharmonizowaną wyrobu albo europejską aprobatą techniczną), według metod określonych w tej specyfikacji (z udziałem jednostki notyfikowanej, jeżeli jej udział przewidziany jest w procesie oceny zgodności), a po udowodnieniu, że wyrób spełnia wymagania określone w specyfikacji wydać deklarację zgodności wyrobu ze specyfikacją techniczną (po uzyskaniu certyfikatu zgodności wystawionego przez jednostkę notyfikowaną jeśli jest to wymagane) i oznaczyć wyrób oznakowaniem CE w sposób określony w specyfikacji (zob. § 12 i § 13 ww. rozporządzenia). Ponadto, na rynek polski, który od dnia 1.05.2004 r. stanowi część rynku europejskiego, producent może wprowadzić wyrób zgodnie z systemem krajowym określonym w ustawie o wyrobach budowlanych oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041), wydanym na podstawie art. 8 ust. 6 ustawy.

Procedura postępowania jest podobna jak w systemie europejskim. Producent wyrobu lub jego upoważniony przedstawiciel prowadzący działalność na terenie Polski, obowiązany jest przeprowadzić ocenę zgodności wyrobu ze specyfikacją techniczną wyrobu (Polską Normą wyrobu albo krajową aprobatą techniczną), według metod określonych w tej specyfikacji

(z udziałem jednostki akredytowanej, jeżeli jej udział przewidziany jest w procesie oceny

zgodności), a po udowodnieniu, że wyrób spełnia wymagania określone w specyfikacji wydać deklarację zgodności wyrobu ze specyfikacją techniczną (po uzyskaniu certyfikatu zgodności wystawionego przez jednostkę akredytowaną jeśli jest to wymagane) i oznaczyć wyrób znakiem budowlanym B w sposób określony w specyfikacji (zob. § 12 i § 13 ww. rozporządzenia). Podmiot nie uczestniczący w przeprowadzeniu oceny zgodności wyrobu nie może wydać deklaracji zgodności i nie może oznaczyć wyrobu (na przykład sprzedawca wyrobu).

13. Kto jest odpowiedzialny za wprowadzenie wyrobów budowlanych do obrotu i jakie są zasady wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu?

Odpowiedzialnym za wprowadzanie wyrobu do obrotu jest producent wyrobów lub jego upoważniony przedstawiciel prowadzący działalność na terenie Wspólnoty Europejskiej.

Obowiązki producenta dotyczące wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu, odpowiedzialność za wprowadzenie wyrobów do obrotu niezgodnie z przepisami, odpowiedzialność karną, sposób postępowania w wypadku wszczęcia procedury administracyjnej określają niżej wymienione przepisy:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o wyrobach budowlanych* (Dz. U. Nr 92, poz. 881) oraz akty wykonawcze do ustawy,
- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności* (Dz. U. z 2004r. Nr 204, poz. 2086),
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. Nr 153, poz. 1270).

Zasady wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu określa ww. ustawa *o wyrobach budowlanych*, która przewiduje dwa sposoby wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu: zgodnie z systemem europejskim i zgodnie z systemem krajowym.

Procedura dopuszczania wyrobów budowlanych w systemie europejskim jest następująca:

1. musi istnieć europejska specyfikacja techniczna wyrobu zharmonizowana z dyrektywą, tzn. europejska norma zharmonizowana, albo europejska aprobatą techniczną,
2. producent wyrobu lub jego upoważniony przedstawiciel ustanowiony na terenie Wspólnoty Europejskiej obowiązany jest przeprowadzić ocenę zgodności wyrobu ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną. Warunkiem koniecznym do przeprowadzenia oceny zgodności jest posiadanie przez producenta zakładowej

kontroli produkcji oraz gdy specyfikacja tak przewiduje, działanie jednostki notyfikowanej,

3. po udowodnieniu przez producenta, że wyrób spełnia wymagania określone w specyfikacji i wystawieniu europejskiej deklaracji zgodności, producent może oznaczyć wyrób oznakowaniem CE z towarzyszącą informacją w sposób określony w specyfikacji wyrobu i wprowadzić go bez przeszkód na rynek europejski.

Europejski system wprowadzania wyrobów budowlanych na rynek określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. Nr 195, poz. 2011).

Procedura dopuszczania wyrobów budowlanych w systemie krajowym jest następująca:

1. musi istnieć krajowa specyfikacja techniczna wyrobu tj.: Polska Norma (w tym Polska Norma wprowadzająca do zbioru polskich norm europejską normę zharmonizowaną PN-hEN) albo aprobatą techniczną,
2. producent wyrobu lub jego upoważniony przedstawiciel ustanowiony na terenie Polski obowiązany jest przeprowadzić ocenę zgodności wyrobu ze specyfikacją techniczną. Warunkiem koniecznym do przeprowadzenia oceny zgodności jest posiadanie przez producenta zakładowej kontroli produkcji oraz gdy specyfikacja tak przewiduje, działanie jednostki akredytowanej,
3. po udowodnieniu przez producenta, że wyrób spełnia wymagania określone w specyfikacji i wystawieniu krajowej deklaracji zgodności, producent może oznakować wyrób znakiem budowlanym B z towarzyszącą informacją w sposób określony w specyfikacji wyrobu i wprowadzić go bez przeszkód na rynek krajowy.

Krajowy system wprowadzania wyrobów budowlanych na rynek określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041).

14. Czy producent wyrobu budowlanego ma obowiązek wydania klientowi, na jego żądanie, aprobatę techniczną wydaną na wyrób budowlany lub grupę wyrobów ?

W art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz.U. Nr 92, poz. 881), postanowiono, między innymi, że aprobaty techniczne udziela się odpłatnie, na koszt wnioskodawcy. Zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich wydawania (Dz.U. Nr 249, poz. 2497), pod pojęciem wnioskodawcy - należy rozumieć producenta lub grupę producentów wyrobów budowlanych, a także

podmiot kompletujący zestaw wyrobów budowlanych ubiegający się o udzielenie, zmianę lub przedłużenie ważności aprobaty technicznej.

Do udzielania, uchylania i zmiany aprobat technicznych upoważnione są jednostki aprobowane wymienione w § 16 ww. rozporządzenia. Jednostki te zajmują się także odpłatnie publikacją aprobat technicznych.

Stosownie do postanowień § 17 przywołanego rozporządzenia Instytut Techniki Budowlanej, przy współpracy z jednostkami aprobowanymi, prowadzi centralny rejestr i zbiór udzielonych oraz uchylonych aprobat technicznych. Rejestr aprobat technicznych jest publikowany na stronach internetowych ITB www.itb.pl.

Zgodnie z art. 2 pkt 2 przywołanej ustawy aprobatą techniczną jest pozytywną oceną techniczną przydatności wyrobu budowlanego do zamierzonego stosowania, uzależnioną od spełnienia wymagań podstawowych przez obiekty budowlane, w których wyrób budowlany jest stosowany. Natomiast, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz.U. Nr 198, poz.2041), Polskie Normy wyrobu lub aprobaty techniczne stanowią specyfikacje techniczne, które stanowią podstawę oceny zgodności wyrobu budowlanego.

Tak więc, producent wyrobu budowlanego powinien być żywotnie zainteresowany w upowszechnianiu i rozpowszechnianiu informacji o wyrobie, która w pełnym zakresie jest zawarta w aprobacie technicznej. *Zasady i forma takiego upowszechniania nie jest regulowana przywołanymi przepisami, należy więc do sfery regulowanej umową dwustronną.*

Należy tu jednak zaznaczyć, że zgodnie z klauzulą zamieszczoną przez jednostki aprobowane, w wydawanych Aprobatach Technicznych, tekst tych dokumentów kopiować można tylko w całości. Publikowanie lub upowszechnianie, w każdej innej formie fragmentów tekstu Aprobaty Technicznej, wymaga pisemnej zgody właściwej jednostki aprobowanej.

15. Czy producent winien wystawić krajową deklarację zgodności, jeżeli uzyskał certyfikat zgodności zgodnie z § 15 ust. 2 rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041) a w aprobacie technicznej nie ma wymogu wystawiania deklaracji zgodności?

Uzyskanie dla wyrobu budowlanego certyfikatu zgodności, o którym mowa w § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia, oznacza uzyskanie krajowego certyfikatu zgodności w rozumieniu

rozporządzenia (§ 2 pkt 3 rozporządzenia). Jest to zatem **dokument wymagany do wydania krajowej deklaracji zgodności**, wydany w trakcie oceny zgodności przez akredytowaną jednostkę certyfikującą wyroby, potwierdzający, że wyrób budowlany i proces jego wytwarzania są zgodne - w tym przypadku - z kryteriami technicznymi określonymi w aprobacie. Powyższy przepis § 15 ust. 2 nie oznacza zatem zwolnienia producenta z obowiązku wystawienia krajowej deklaracji zgodności.

16. Czy można uzyskać aprobatę techniczną na wyrób budowlany, który nie znajduje się w zakresie przedmiotowym mandatów udzielonych przez Komisję Europejską, na opracowanie europejskich norm zharmonizowanych oraz wytycznych do europejskich aprobat technicznych?

Na taki wyrób będzie można udzielić aprobaty technicznej pod warunkiem, że znajdzie się on w wykazie wyrobów określonych w drodze rozporządzenia właściwego Ministra, stosownie do postanowień art. 9 ust. 7 ustawy *o wyrobach budowlanych*. Do dnia dzisiejszego taki wykaz nie został opublikowany. Taki wyrób będzie można wprowadzić do obrotu tylko w systemie krajowym (*wyrób oznakowany znakiem budowlanym*).

17. Czy producent wyrobów budowlanych ma obowiązek wydania klientowi na jego żądanie krajowej deklaracji zgodności?

Producent wyrobów budowlanych nie ma obowiązku wydania klientowi na jego żądanie krajowej deklaracji zgodności.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, krajową deklarację zgodności, po dokonaniu oceny zgodności wyrobu, wydaje na swoją wyłączną odpowiedzialność producent wyrobu. Producent wyrobu jest też zobowiązany do przechowywania krajowej deklaracji zgodności i innych dokumentów związanych z wprowadzeniem do obrotu wyrobu budowlanego. Jak więc wynika z powyższego, producent nie ma obowiązku wydawania klientowi na jego żądanie krajowej deklaracji zgodności.

Może natomiast wydać kopię tej deklaracji lub też wydać deklarację wynikającą z wiążącej ich umowy cywilno-prawnej.

18. Czy norma PN-EN wyrobu budowlanego wprowadzona do zbioru Polskich Norm metodą uznaniową, a więc w oryginalnej wersji językowej, może stanowić podstawę oznakowania wyrobu CE albo znakiem budowlanym?

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o wyrobach budowlanych* (Dz. U. Nr 92, poz. 881), ocena zgodności dotycząca oznakowania CE wyrobu budowlanego jest dokonywana, odpowiednio, z **normą zharmonizowaną** albo europejską aprobatą techniczną bądź krajową specyfikacją techniczną państwa członkowskiego Unii Europejskiej

lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, uznaną przez Komisję Europejską za zgodną z wymaganiami podstawowymi.

Natomiast ocena zgodności dotycząca oznakowania wyrobu budowlanego znakiem budowlanym, zgodnie z art. 8. ust. 1 ww. ustawy, jest dokonywana - z **Polską Normą** wyrobu albo aprobatą techniczną.

Definicję normy zharmonizowanej określa art. 5 pkt 14 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności* (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087), zgodnie z którym przez normy zharmonizowane należy rozumieć - **normy krajowe wprowadzające normy europejskie** opracowane i zatwierdzone przez europejskie organizacje normalizacyjne na podstawie mandatu udzielonego przez Komisję Europejską, których numery i tytuły zostały opublikowane w dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Natomiast art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy z 12 września 2002 r. *o normalizacji* (Dz. U. Nr 169, poz. 1386) stanowi, iż **Polska Norma** jest **normą krajową**, przyjętą w drodze konsensu i zatwierdzoną przez krajową jednostkę normalizacyjną, powszechnie dostępną oznaczoną - na zasadzie wyłączności - symbolem PN. Polska Norma **może być wprowadzeniem** normy europejskiej lub międzynarodowej. **Wprowadzenie to może nastąpić w języku oryginału.**

Z przywołanych powyżej przepisów wynika, że wszystkie Polskie Normy wyrobu, dotyczące wyrobów budowlanych, tzn. zarówno normy własne (oznaczone symbolem PN) jak i normy wprowadzające normy europejskie lub międzynarodowe (oznaczone odpowiednio symbolem PN-EN, PN-ISO), **w tym normy wprowadzone metodą uznania** - są specyfikacjami technicznymi, z którymi producenci wyrobów budowlanych mogą dokonywać oceny zgodności wyrobów budowlanych celem ich oznakowania, odpowiednio, oznakowaniem CE (gdy norma jest normą zharmonizowaną z dyrektywą 89/106 EWG) albo znakiem budowlanym.

19. Czy w Polsce występują wyroby budowlane, dla których przed wprowadzeniem do obrotu na rynek krajowy określony jest obowiązek oznakowania CE? Jeżeli taki obowiązek istnieje, to jakich wyrobów dotyczy?

Zasady wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych określa art. 5 ust. 1 ustawy o wyrobach budowlanych. Przepis ten wprowadza generalną zasadę umożliwiającą producentowi dokonanie wyboru wprowadzenia wyrobów do obrotu w oparciu o system europejski lub w oparciu o system krajowy, o ile wyroby te przeznaczone są wyłącznie na rynek polski. Powyższe oznacza, że producenci wyrobów budowlanych mogą wprowadzać przedmiotowe wyroby na rynek polski w oparciu o system europejski lub w oparciu o system

krajowy. Natomiast wyroby takie mogą być wprowadzone na rynek europejski jedynie w oparciu o system europejski.

Przewiduje się również możliwość określenia (w drodze rozporządzenia właściwego ministra) grupy wyrobów, w stosunku do których oznakowanie CE będzie obowiązkowe. Jednocześnie należy zauważyć, że delegacja zawarta w art. 5 ust. 4 przewiduje, że właściwy minister **może** wydać przedmiotowe rozporządzenie. Oznacza to, że przepis ten nie wiąże właściwego ministra do wydania omawianego rozporządzenia, a ma jedynie charakter fakultatywny.

Aktualnie w GUNB nie są prowadzone prace legislacyjne nad ww. projektem aktu prawnego. W związku z powyższym, obecnie producenci nie muszą oznaczać wyrobów budowlanych znakiem CE, o ile wprowadzają je na rynek krajowy.

20. Czy wyroby budowlane dopuszczone do obrotu mogą być oznaczone naraz oznakowaniem CE i znakiem budowlanym B?

Obowiązujące przepisy prawa nie zabraniają producentowi oznaczenia wyrobu budowlanego jednocześnie oznakowaniem CE i znakiem budowlanym B (jeśli istnieją ku temu przesłanki), zobowiązują natomiast do przestrzegania zasad dotyczących sposobu oznakowania wyrobu. Zgodnie z przepisem § 14 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004r. *w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz.U. Nr 195, poz. 2011)*, na wyrobie budowlanym mogą być umieszczone inne oznakowania, jeżeli nie będą one ograniczać widoczności i czytelności oznakowania CE, a ich znaczenie i forma graficzna nie będą wprowadzać w błąd, że jest to oznakowanie CE.

21. Kto jest organem właściwym w zakresie kontroli i postępowania administracyjnego w sprawach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu ?

Zgodnie z art. 11 ustawy o wyrobach budowlanych, organami właściwymi w sprawach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu, w zakresie uregulowanym w przedmiotowej ustawie, oraz organami wyspecjalizowanymi, w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, są: wojewódzcy inspektorzy nadzoru budowlanego oraz Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

22. Jakie stosuje się przepisy i kto sprawuje nadzór nad wyrobami (produktami), które nie są wyrobami budowlanymi ?

Ogólne wymagania dotyczące bezpieczeństwa produktów (wyrobów), obowiązki producentów i dystrybutorów w zakresie ich bezpieczeństwa oraz zasady i tryb sprawowania nadzoru w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów wprowadzonych na rynek określa

ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz.U. Nr 229, poz. 2275).

Ustawę tę stosuje się do:

produktów, dla których przepisy odrębne nie określają szczegółowych wymagań dotyczących bezpieczeństwa;

zagrożenia związane z produktami, dla których przepisy odrębne określają szczegółowe wymagania dotyczące bezpieczeństwa, jeżeli zagrożenia te nie są objęte przez przepisy odrębne.

Przepisy art. 10 ust. 2-6 - art. 33 ustawy stosuje się również w odniesieniu do produktów, dla których przepisy odrębne określają szczegółowe wymagania dotyczące bezpieczeństwa, w zakresie, w jakim nie regulują tego przepisy odrębne.

Organem sprawującym nadzór nad ogólnym bezpieczeństwem produktów w zakresie określonym przywołaną ustawą, jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który wykonuje swoje zadania przy pomocy Inspekcji Handlowej. Dla wyrobów, które nie są wyrobami budowlanymi, zasady funkcjonowania systemu oceny zgodności z zasadniczymi i szczegółowymi wymaganiami określa ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności* (Dz.U. z 2004 r. Nr 204, poz.2087). Stosownie do postanowień art. 38 tej ustawy, dla wyrobów nie będących wyrobami budowlanymi, system kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu, tworzą Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i organy wymienione w ust. 2 i 3, zwane „organami wyspecjalizowanymi,” którymi są: wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej, inspektorzy pracy, prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty, organy Inspekcji Ochrony środowiska, prezes Urzędu Transportu Kolejowego, prezes Wyższego Urzędu Górniczego, dyrektorzy urzędów morskich.